

Uit de oude doos

Uit: Het Nieuws van de Dag Vrijdag 13 oktober 1933

Botsing van militaire vliegtuigen Te pletter geslagen boven Lienden in de Betuwe

RHENEN, 12 Oct. — Een noodlottig vliegongeval is hedenmorgen gebeurd in de Betuwe, ongeveer boven de gemeente Lienden nabij Kesteren. Omstreeks halfelf cirkelden vier militaire vliegtuigen, afkomstig van het vliegekamp Soesterberg, boven de genoemde gemeente. Plotseling vlogen twee der toestellen met groote vaarttegen elkaar op. Stukken van vleugels gingen door de lucht en bijna onmiddellijk stortten de beide toestellen van ongeveer 500 m hoogte met een geweldige snelheid ter aarde. Op ongeveer een km afstand van den Rijn op een weiland in den Marschpolder nabij de tegenover Rhenen gelegen steenfabriek van de N. V. S. ten Cate & Co. zijn de beide vliegtuigen op ongeveer honderd meter afstand van elkaar neergekomen. Met den neus drongen de toestellen in de klei van een weiland, juist naast een boomgaard van den heer De Kok. De slachtoffers van deze vliegramp zijn: de reserve le luitenant-vlieger Jhr. H. J. M. van Asch van Wijk, en de res. ie luitenant-vlieger Jhr. A. J. van Coehoorn van Sminia. De beide omgekomen sergeant-vliegers zijn: serg. majoor B. Vermeulen en sergeant W. C. van Hardeveld. In de weide 'De Marsch' onder Lienden, aan den zijweg van den hoofdweg Tiel-Rhenen liggen thans de resten van twee militaire postjagers. Het is een chaos van in elkaar gestort materiaal.

De ruine van een der neergestorte vliegtuigen in een weiland onder Lienden.

Volgens een mededeeling van een ooggetuige bevonden zich omstreeks tien uur vier toestellen in de lucht. Zij manoeuvreerden ongeveer ter hoogte van den Marsch-Polder. Op een gegeven moment vlogen twee vliegtuigen hooger dan de beide andere. Daarbij raakten die twee met de vleugels in elkaar en wel zoodanig, dat de een neerstortte en de andere

enkele seconden daarna viel. Het eerste vliegtuig vloog bij den val in brand. Het andere kwam ongeveer een honderd meter verder op den grond neer. De vier vliegtuigen waren uit de richting Soesterberg gekomen. Er was spoedig een groot aantal dorpelingen op het veld, dat diep onder den indruk de resten der vliegtuigen gadesloeg. Rijks-en gemeentepolitie uit Lienden, alsmede de burgemeester van die gemeente, de heer H. Houtkooper, waren spoedig ter plaatse. Met een aantal menschen werd aangevangen tusschen de overblijfselen der vliegtuigen naar de inzittenden te zoeken. De lijken werden spoedig zeer verminkt te voorschijn gebracht.

De vliegcramp bij Lienden heeft in de Midden-Betuwe groote ontsteltenis teweeggebracht. Van alle kanten stroomden de nieuwsgierigen naar Lienden om op de plaats van de ramp het rampzalig overschot van de beide militaire vliegtuigen waar te nemen. De eerste, die bij de neergestorte vliegtuigen aankwam, was de veekooper J. van Hattem uit Lienden, die op zeer korten afstand op het veld stond. Hij hoorde den geweldigen slag waarmede de vliegtuigen kort achter elkaar ter aarde sloegen. Hij snelde naar de plek waar een der toestellen was neergekomen, direct gevolgd door honderden anderen. De heer A. Albers, baas op de steenfabriek van de N.V. Ten Cate & Co. heeft het ongeluk van zeer dichtbij gadeslagen. Hij stond op het terrein van de fabriek te kijken naar de vier vliegtuigen die boven Lienden manoeuvreerden. De toestellen vlogen dan weer over en dan weer onder elkaar. Plotseling raakten twee der machines met de vleugels tegen elkander. Een der toestellen vloog horizontaal, het andere schuin van onderen naar boven. De vleugels raakten elkaar toen en stukken er van vlogen ver door de lucht. Beide toestellen, die veel snelheid hadden, stortten op het veld. Op ongeveer honderd meter boven den grond sloeg het eene toestel nog eenmaal over den kop. Het kwam toen op slechts eenige honderden meters van den heer Albers verwijderd, op het weiland neer. Het andere toestel viel loodrecht naar beneden, dadelijk met den kop in den grond.

Onder de velen, die naar de plaats van de ramp waren gesnel, bevonden zich behalve de burgemeester van Echteld en Lienden, de heer H. Houtkooper en de secretaris van de gemeente Lienden, de heer G. Hol en dr. H. Wessel. De medicus heeft echter geen hulp meer kunnen verleen. Politie, intusschen op het weiland aangekomen, zette onmiddellijk de omgeving af om het terrein vrij te houden. Terwijl door de autoriteiten terstond de commandant van het vliegveld te Soesterberg van de ramp in kennis werd gesteld, werd begonnen de slachtoffers te bergen. De lijken werden voorloopig onder lakens op het weiland, waar de toestellen zijn neergekomen, neergelegd.

Een gevechtsoefening Van bevoegde zijde deelde men ons mede dat de manoeuvres boven Lienden een gevechtsoefening golden. Er is geen sprake geweest van luchtacrobatiek. De vernielde vliegtuigen zijn de 304 en 324. Het laatste lag onderstboven met de wielen omhoog. Eenzaam lag op vijf meter achter den staart het vrijwel intact gebleven stoeltje van den bestuurder. Volgens mededeeling van inwoners uit de streek zijn er stukken van de verongelukte vliegtuigen honderden meters verder gevonden. Om half één arriveerde een vijftal vliegofficieren. Zij begaven zich naar de plaats, waar het stoffelijk overschot van hun

kameraden onder lakens lag en brachten het militair saluut. De drukte op de landwegen nam steeds toe. Blijkbaar was het bericht van de ramp tot ver in den omtrek doorgedrongen.

De Nederlandsche militaire luchtvaart heeft door deze ramp een zeer groot verlies geleden. Jhr. Van Asch van Wijk was een der bekwaamste vliegers. Hij was o.a. houder van het Nederlandsche hoogterecord. Op 8 Juni j.l. startte hij van het vliegveld Soesterberg met een Fokker-jager type D.XVI, uitgerust met een Armstrong Siddeley 'Panther' motor voor een meteorologische hoogtevvlucht. Op deze vlucht bereikte hij een hoogte van 9587 meter, waarmede hij het Nederlandsche hoogterecord op zijn naam bracht. De drie andere overledenen stonden ook bekend als bekwame en dappere vliegers. De reserve-luitenant-vlieger jhr. A. J. M. van Coehoorn van Sminia van de Jachtvliegtuig-afdeeling, behaalde zijn brevet op 23 Augustus 1932. Hij diende vroeger bij de cavalerie. Sergeant-vlieger W. C. van Harde-veld, 31 jaar oud, kwam in 1922 in militairen dienst Op 9 Juni 1924 behaalde hij zijn brevet. Hij behoorde eveneens tot de Jachtvliegtuig-afdeeling Vliegtuigmaker sergeant-majoor A. G. Vermeulen werd geboren in 1892 en is in 1912 in militairen dienst getreden. Op 20 April 1923 behaalde hij zijn brevet. •

*De bij de vliegramp te Lienden in de Betuwe om het leven gekomen vliegers:
van links naar rechts luitenant Jhr. H. J. M. van Asch van Wijk, luitenant Jhr. A. J. M. van
Coehoorn van Sminia, sergeant W. C. van Hardeveld en sergeant-majoor A. G. Vermeulen.*